

Posudek vedoucího bakalářské práce:

Název práce: **Devátý věk člověka: narativní analýza autobiografických vyprávění**

Autorka: **Martina Bartáková**

Cíl práce a s ním spojená výzkumná otázka jsou v průběhu práce upřesňovány, a téma je „zaostřováno“, v souladu s tímto typem kvalitativního výzkum. To znamená, že autorka si nejprve stanoví obecnější cíl „porozumění fenoménu stáří v kontextu subjektivního prožívání a interpretace životního příběhu samotnými seniory“, tento cíl je však v průběhu práce specifikován, tj. z určité fáze analýzy a interpretace dat se vynoří specifitější téma charakteristiky „devátého věku člověka“.

Pro účel zkoumání tohoto tématu autorka vhodně zvolila narativní metodologii, jejím empirickým materiálem jsou tři rozsáhlá autobiografická vyprávění sebraná metodou narativního rozhovoru. Z možných strategií tedy zvolila cestu do „hloubky“ prožívání jedinečných lidských osudů, spíše než pokus o statisticky reprezentativní „pokrytí“ zkoumaného jevu. Což však v jejím případě neznamena resignaci na určitý druh zobecňující výpovědi. V teoretické části si autorka, vedle obecných metodologických východisek, připraví určité klíčové pojmy a koncepce (týkající se především identity a charakteristiky stáří), které jí poskytují určité vodítko v následující analýze.

Analytická a interpretační část je provedena vhodným a náležitým způsobem. Ve shodě s postupy narativního přístupu autorka postupuje v několika krocích, nejprve autobiografická vyprávění převypráví vlastními slovy, a poté se přes otevřené kódování dostává k několika klíčovým kategoriím, které jsou zde na jedné straně dobře zakotveny v jejich datech, na druhou stranu organicky souvisí se rámcem přijatým v přecházejících částech (tj. s pojetím identity a narativními kategoriemi jejího uchopení, jako jsou životní témata, hodnoty a přesvědčení, a syntetizující kategorie sebeobrazu).

Práce Martiny Bartákové vhodným způsobem řeší jeden z opakujících se problémů tohoto typu výzkumu, kdy zpracování dat se nedostává příliš daleko od pouhé jejich ilustrující presentace, byť doprovázené interpretujícím komentářem. Toto řešení zde přichází v momentu, kdy si příslušná fáze analýzy a interpretace dat takřikajíc „vyžádala“ určitý

„chybějící koncept“, kterým je koncept „devátého věku“. Autorka nejprve tento koncept představí, a poté s tímto konceptem v diskusi konfrontuje svá výzkumná zjištění.

Způsob, jakým autorka v práci postupuje, přestože využila řadu osvědčeným postupů a konceptů, považuji za inspirující a objevný, a to především díky „pointě“ práce, kterou představuje koncept „devátého věku člověka“. Ve srovnání se zavedeným Eriksonovým schématem byl tento koncept v dosavadních výzkumech používán spíše poskrovnu. Práce se náležitým způsobem drží jak vlastních dat, tak kontextu odborné literatury. Práce splňuje formální kritéria a obsahuje všechny stanovené součásti.

Martina Bartáková prokázala ve své bakalářské práci schopnost analyzovat a interpretovat zkoumaná data a vztahovat je ke kontextu teoretických souvislostí. Její práci považuji za užitečnou a inspirující. Proto ji **doporučuji k obhajobě**.

V Praze 12. května 2012

Vladimír Chrz